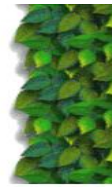

RNDR. LUKÁŠ MERTA, PH.D.

Služby v ochraně přírody

Slavětínský p., ř. km 5,120 – 6,190, Slavětín u Slavonic, revitalizace toku

***Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny
(§67 zákona č. 114/92 Sb.)***

Září 2024

Objednatel:

Povodí Moravy, s.p., závod Dyje
Husova 760
675 71 Náměšť nad Oslavou

Zhotovitel:

RNDr. Lukáš Merta, Ph.D.
Mrštíkovo nám. 53
779 00 Olomouc
tel.: 776 112 559
e-mail: L.Merta@post.cz

V Olomouci, 30. 9. 2024

RNDr. Lukáš Merta, Ph.D.

RNDr. LUKÁŠ MERTA, Ph.D.
Mrštíkovo nám. 53
779 00 Olomouc
Tel.: 776 112 559
IČ: 706 22 485, DIČ: CZ7411295518

OBSAH

1. Údaje o zpracovateli hodnocení podle § 67	3
2. Údaje o zásahu	3
2.1. Název zásahu	
2.2. Investor	
2.3. Celková charakteristika zásahu, jeho rozsah a umístění	
2.4. Přehled navržených variant zásahu	
2.5. Harmonogram činností prováděných v rámci zásahu	
3. Údaje o stavu přírody a krajiny v dotčeném území	8
3.1. Popis současného stavu přírody a krajiny	
3.2. Identifikace chráněných zájmů, které budou pravděpodobně zásahem ovlivněny	
3.3. Údaje o termínech a rozsahu přírodovědného průzkumu a terénního šetření zohledňující sezónní hlediska	
3.4. Údaje o provedených konzultacích s odbornými osobami	
4. Hodnocení vlivu zásahu	11
4.1. Zhodnocení dostatečnosti podkladů pro posouzení, výčet použitých podkladů	
4.2. Identifikace a vyhodnocení předpokládaných vlivů zásahu na chráněné zájmy	
4.3. Vyhodnocení očekávaných vlivů zásahu na chráněné zájmy	
4.4. Pořadí variant zásahu z hlediska míry ovlivnění chráněných zájmů	
5. Návrh opatření k vyloučení nebo zmírnění negativních vlivů zásahu	16
6. Porovnání míry negativního vlivu zásahu bez realizace zmírňujících opatření	16
7. Závěr hodnocení z hlediska závažnosti vlivu zásahu	17
8. Použité podklady a literatura	17
 Příloha 1: Fotografická dokumentace	 18
Příloha 2: Seznam všech druhů rostlin zjištěných v zájmovém území záměru	19

Použité zkratky

AOPK ČR...	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
MŽP...	Ministerstvo životního prostředí
NDOP...	Nálezová databáze AOPK ČR
OOP...	orgán ochrany přírody
ÚSES...	územní systém ekologické stability
VKP...	významný krajinný prvek
ZCHD	zvláště chráněný druh uvedený ve VZOPK
ZOPK...	zákon č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

1. Údaje o zpracovateli hodnocení podle § 67

Jméno zpracovatele: RNDr. Lukáš Merta, Ph.D., Mrštíkovo nám. 34/53, 779 00 Olomouc

Číslo autorizace: č.j. MZP/2020/610/3301, platnost do 14. 11. 2025

2. Údaje o zásahu

2.1. Název zásahu: Slavětínský p., ř. km 5,120 – 6,190, Slavětín u Slavonic, revitalizace toku

2.2. Investor: Povodí Moravy, s.p., závod Dyje, Husova 760, 675 71 Náměšť nad Oslavou

2.3. Celková charakteristika zásahu, jeho rozsah a umístění

Název stavby: Slavětínský p., ř. km 5,120 – 6,190, Slavětín u Slavonic, revitalizace toku

Místo stavby: k.ú. Slavětín u Slavonic

Kraj: Jihočeský

Okres: Jindřichův Hradec

Vodní tok: IDVT 10189175

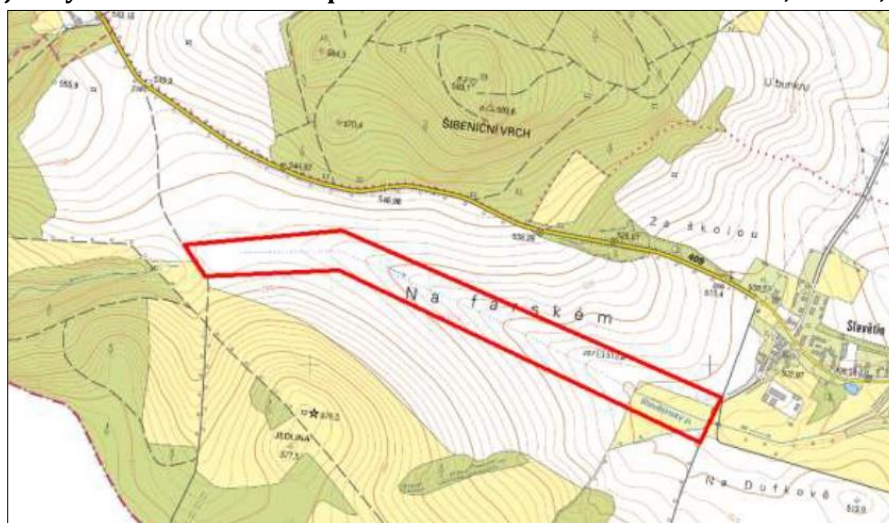
Správce toku: Povodí Moravy s.p.

ČHP: 4-14-01-0590-0-00

Zpracovatel PD: Jesep s.r.o., Příkop 843/4, Zábrdovice, 602 00 Brno

Řešená lokalita se nachází v Jihočeském kraji, okrese Jindřichův Hradec, v katastrálním území Slavětín u Slavonic (749974) v obci Písečné. Vymezený úsek je situován od prameniště až po vyústění ze zatrubnění nad obcí v ř. km 5,120. Výtok je koncipován jako výtokové čelo z kamenného zdiva. Slavětínský potok dle Císařského otisku (1824) byl od pramene veden jako zatravněná údolnice, kdy pod silnicí tvořil podmáčenou louku a dále pokračoval jako meandrující tok. Dle označení část louky byla využívána jako obecní louka, část jako pastvina. Na druhém vojenském mapování je tok znázorněn i výše nad cestou, v centrální části je naznačen drobný rybník.

Zájmový úsek Slavětínského potoka nad obcí Slavětín mezi ř. km 5,120 a 6,190

Slavětínský p., ř. km 5,120 – 6,190, Slavětín u Slavonic, revitalizace toku

Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny (§67 zákona č. 114/92 Sb.)

Návrh řešení

Návrh řešení vychází z konceptu opatření (Plevková 2024), neboli studie, která předchází zpracování samotné PD. Na leteckém snímku z 50. let, tj. před plošným odvodněním můžeme vidět, že tato lokalita fungovala jako prameniště. Slavětínský potok byl při realizaci odvodnění zatrubněn a výrazně zahlouben, podél zatrubnění jsou v menší hloubce vedeny svodné drény (hloubka uložení 1,1-1,2 m), které jsou v šachtách svedeny do toku. Dno Slavětínského potoka aktuálně je víc než 2,5 m hluboko. Základním konceptem opatření je revitalizace Slavětínského potoka odtrubněním s přihlédnutím na plošné odvodnění celé lokality. Řešená lokalita bude doplněna výsadbami. Po zvážení možných variant byla vybrána varianta odstranění zatrubnění Slavětínského potoka v celé délce, vytvoření mělké nivy a částečně vytvoření drobného vysychavého koryta. V místech napojení svodných drénů budou vybudovány tůňe, ze kterých bude přebytek odveden do vytvořené nivy.

Rušení zatrubnění:

Bude odstraněno zatrubnění v délce 1181 m od příkopu pod silnicí až po otevřené koryto (ř. km 6,301 – ř. km 5,120). Část ř. km 6,190 - 6,301 je řešena jako prameniště. Odstraněno bude celkem 9 šachet, vtokový objekt s česlem i výtokové čelo. Po vynětí potrubí bude původní koryto zasypáno hutnou zeminou a po 50 m bude vytvořeno jílové těsnění.

Revitalizace prameniště:

V úseku přibližně po šachtu č. 9 bude odtrubnění odstraněno, vzniklá rýha bude zasypána v mírném podélném sklonu (cca 0,3 %) tak, aby nenastalo vzduť na stávající silnici. Příkopy podél této komunikace budou napojeny na tento prostor. Snahou je zachování a nedotčení stavbou stávajícího prameniště v co největší ploše, v případě navrhnutí snížené částí nebo koryta by docházelo k vydrénování této plochy. V místě ukončení bude vytvořená drobná tůň v místě skruže pro odvedení svodného drénu ze svahů.

Revitalizace toku pod prameništěm:

Od této šachty bude dále vytvořena niva toku (sníženina), v části bez drobného koryta a přibližně od místa historického rybníka bude vytvořené drobné vysychavé zákrutové koryto. Koryto v meandračním pásu bude pomístně stabilizováno kamennými pasy, a to v místech s větším sklonem tak, aby bylo zamezeno dnové erozi. Dále bude v určených místech zpevněn celý pás nivní sníženiny, toto zpevnění bude prosypáno zeminou a zatravněno, důvodem jsou předpokládané častěji se opakované extrémní srážkové události, které by mohly před kolmatací a zapojením navržené vegetace a travního porostu vytvořit erozní rýhy. Kapacita iniciačního koryta je navržena při průměrném sklonu na průtok cca Q_{30d} .

Návrhové charakteristiky zákrutového koryta:

Průměrný podélný sklon: 2,5 %

Drsnost n_d : 0,040 (přirozené koryto – spíše travnaté)

$h = 0,10$ m

$B = 0,30$ m

Návrhové charakteristiky vytvořené nivy:

Průměrný podélný sklon: 2,5 %

Šířka: 10 m

Sklony navázání na stávající terén: 1:4

Hloubka: cca 0,4 (stržení ornice a modelace prostoru) – přesně bude určeno v podélném profilu

Přehledná situace konceptu řešení revitalizace horního úseku Slavětinského potoka (Plevková 2024)

Slavětinský p., ř. km 5,120 – 6,190, Slavětín u Slavonic, revitalizace toku
Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny (§67 zákona č. 114/92 Sb.)

2.4. Přehled navržených variant zásahu

Při návrhu konceptu opatření (Plevková 2024) bylo vycházeno ze základního předpokladu, a to vyzvednutí hladiny Slavětínského potoka. Prověřeno bylo několik variant, kdy snahou byla optimalizace ekologického přínosu a ekonomického faktoru.

Varianta 1: Odtrubnění Slavětínského potoka v stávající niveletě

Jelikož účelem je vyzvednutí hladiny toku byla tato varianta zavrhnuta. V území by vzniklo výrazné zahloubení a obrovské přebytky zemin cca 100 000 m³. Tato varianta by byla možná v případě menšího zahloubení a jiného ložení svodných drénů.

Varianta 2: Odtrubnění Slavětínského potoka v niveletě svodných drénů

Další variantou bylo vytvoření nivy v hloubce 1,2 m a v šířce svodných drénů (šířka cca 18 m + vysvahování). Vznikl by nivní prostor, ve kterém by drény byly svedeny do nově vytvořené nivy. Bylo uvažováno také s vytvořením průběžných hrázek. Vytvořené zemní hrázky (které by byly ve výšce cca 1,2 – 1,5 m) by vytvářely kaskády. V této variantě bylo uvažováno také s lokálním otevřením drénů s využitím sklonů svahů. Z hlediska morfologie terénu a tím, že svodné drény jsou v celé délce zahloubeny cca 1,2 m, nebylo možné napojení, které by nevyžadovalo plošně rozsáhlé zásahy do svahu. Jelikož hospodařící zemědělec pro návrh opatření poskytl pás cca 24 m, nebylo by to v této variantě možné a z hlediska přínosů by se nejednalo o optimální variantu. I v této variantě by Slavětínský potok byl v údolnici zahlouben, a skrze výkopové práce se dostáváme do řádů desítek tisíc m³ přebytku.

Varianta 3: Vytvoření mělké nivy (finální preferovaná) varianta

Zvolenou variantou bylo odstranění zatrubnění Slavětínského potoka v celé délce, vytvoření mělké nivy a částečně vytvoření drobného vysychavého koryta. V místech napojení svodných drénů pak vybudování tůň, ze kterých přepad bude odveden do vytvořené nivy. Tato varianta je i z biologického hlediska jednoznačně nejlepší.

2.5. Harmonogram činností prováděných v rámci zásahu

Předpokládané zahájení stavby: není dosud stanoveno

Předpokládané dokončení stavby: není dosud stanoveno

Předpokládaný provoz stavby: dlouhodobý (mnoho desítek let)

3. Údaje o stavu přírody a krajiny v dotčeném území

3.1. Popis současného stavu přírody a krajiny

Metodika průzkumů

Terénní biologické průzkumy byly zaměřeny zejména na faunu a flóru horního úseku Slavětínského potoka a na okolní pozemky v nivě toku. K zjištění druhového spektra vodních živočichů a kvality prostředí vodního toku (pod úsekem zatrubnění) byly odebrány vzorky **makrozoobentosu** (společenstvo bezobratlých osídlujících dno). Makrozoobentos je považován za nejvhodnější společenstvo pro bioindikaci prostředí tekoucích vod. Během průzkumů byla pozornost věnována také možnému výskytu raků a velkých mlžů (škeblí či velevrubů). Raci byli vyhledáváni vizuálně v korytě toku, pod kameny a v dalších přítomných úkrytech (např. kořání stromů). Průzkum **rybího společenstva** toku byl proveden za použití bateriového elektrického agregátu LENA (výstupní napětí 240–300 V, výstupní frekvence 50–95 Hz, proud 6 A). Lov byl prováděn protiproudovým broděním korytem a ze břehu.

Průzkum **obojživelníků, plazů a ptáků** byl postaven na vizuálním a akustickém sledování těchto živočichů (včetně prohledávání úkrytů na březích). Také **savci** byli zjišťováni vizuálně jejich přímým pozorováním nebo identifikací pobytových značek (trusu, stop). Zvláštní zřetel byl brán na hnízdící ptáky nebo jinak trvale a teritoriálně se zde vyskytující druhy živočichů. Průzkumy byly provedeny ve dvou termínech, konkrétně ve dnech 20. 5. a 25. 6. 2024 za běžného vodního stavu v toku. Cílem **botanického průzkumu** bylo provést inventarizaci rostlin a rostlinných společenstev lokality s ohledem na možný výskyt vzácných, ohrožených a chráněných taxonů. Rostlinný materiál byl určován podle klíče Hejného et Slavíka (1988–1997) a Kubáta (2002). Zjištěné biologické skutečnosti byly doplněny o data z dalších dostupných zdrojů, zejména z Nálezové databáze ochrany přírody (NDOP).

Obecná přírodní charakteristika lokality

Zájmová lokalita se nachází v nadmořské výšce cca 510 až 540 m. Nachází se ve **Velkomeziříčském bioregionu** (1.50) v rámci Hercynské podprovincie (Culek et al. 1996). Geomorfologicky náleží zájmové území k celku Křižanovská vrchovina, podcelku Brtnická vrchovina a k okrsku Starohobzská vrchovina (Demek 1987). Podle fytogeografického členění náleží území k okresu Českomoravská vrchovina v rámci obvodu Českomoravské mezofytikum. Klimaticky náleží lokalita do mírně teplé oblasti MT5. Potenciální přirozenou vegetaci území (Neuhäuslová 2001) tvoří bikové bučiny (*Luzulo-Fagetum*).

Stanoviště a vegetace území

Osu zájmového území tvoří zatrubněné koryto Slavětínského potoka v jeho nejhořejší, pramenné části. Jedná se o velmi drobný vodní tok, který může během suchých období i vysychat. Nad zatrubněním toku se nachází v úzkém pásu kulturní porost, kde byla v roce 2024 pěstována svazenka s příměsí jetelovin. Na tento úzký pás navazují pozemky polí, kde bylo v letošní sezóně pěstováno obilí. Dále na jižních svazích jsou přítomny intenzivní pastviny skotu. Přírodní stanoviště tak nejsou nad zatrubněnou částí toku vůbec přítomny. Ty se nacházejí až o něco níže kolem toku, který již zatrubněn není. Kolem tohoto úseku, který je však narovnaný a zkapacitněn,

je přítomen úzký pás dřevin, mezi kterými se objevuje vrba jíva a křehká, třešeň ptačí, bříza bělokorá, trnka obecná nebo olše lepkavá. Podrost stromů je druhově chudý, s běžnými druhy snášejičími zástin (svízel přítula, maliník, kopřiva dvoudomá, skřípina lesní, metlice trsnatá, kuklík městský, vrbina penízková aj.). Na nestíněných březích se pak přidávají další vlhkomilné druhy (tužebník jilmový, kostival lékařský, sítiny). Levobřežní pozemky pak vyplňuje kulturní louka s běžnými mezofilními druhy trav a dvouděložných. Květnaté druhy zastupuje např. smetánka, jitrocel menší a kopinatý, jetel luční, kohoutek luční, kakost luční, rozrazil rezekvítek, zvonek rozkladitý, řebříček obecný, kontryhel, svízel bílý, šťovík tupolistý, pryskyřník prudký aj. Mezi travami lze nalézt jilek vytrvalý, ovsík vyvýšený, bojínek luční, srhu laločnatou nebo lipnici hajní. Povrchově narušené partie doplňují polní plevely (např. kokoška pastuší tobolka, pcháček oset, heřmánkovec nevonný aj.). Výskyt vzácných nebo chráněných druhů rostlin nebyl v zájmovém území registrován. Seznam všech zjištěných druhů rostlin je uveden v příloze.

Vodní fauna Slavětínského potoka

Fauna toku byla logicky zkoumána až v nezakryté části toku pod zatrubněním. Zoobentos toku je zde tvořen jen druhově i početně omezeným spektrem běžných vodních bezobratlých. Zjištění zde byli larvy pakomárů (*Chironomus sp.*), maloštětinatí červi (*Dero sp.*, *Tubifex sp.*), beruška vodní (*Asellus aquaticus*), larvy chrostíků (*Limnephilus sp.*) a jepic (*Cloeon dipterum*). Výskyt ryb, raků ani mlžů (škeble, vevrubí) zde zjištěn nebyl. Podmínky pro existenci těchto skupin jsou zde krajně nepříhodné (nízký průtok vody, nedostatek úkrytů, mělká voda). Tok nese viditelné známky živinového znečištění z okolních polí.

Terestrická fauna lokality

Díky malému zastoupení přírodě blízkých stanovišť je zdejší fauna extrémně chudá. Z obojživelníků byl kolem odtrubněné části toku vzácně pozorován pouze **skokan hnědý** (*Rana temporaria*). Jednalo se o dva dospělé jedince, bez prokázané reprodukce v toku. Ve fauně plazů nebyl zjištěn jediný druh.

Seznam druhů ptáků zjištěných v zájmovém území horního úseku Slavětínského potoka

České jméno	Latinské jméno
brhlík lesní	<i>Sitta europaea</i>
budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>
červenka obecná	<i>Erithacus rubecula</i>
drozd zpěvný	<i>Turdus philomelos</i>
holub hřivnáč	<i>Columba palumbus</i>
hrdlička zahradní	<i>Streptopelia decaocto</i>
káně lesní	<i>Buteo buteo</i>
kos černý	<i>Turdus merula</i>
pěnice černošlává	<i>Sylvia atricapilla</i>
pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>
poštolka obecná	<i>Falco tinnunculus</i>
skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>
sojka obecná	<i>Garrulus glandarius</i>
strakapoud velký	<i>Dendrocopos major</i>
strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>
sýkora koňadra	<i>Parus major</i>
špaček obecný	<i>Sturnus vulgaris</i>
žluna zelená	<i>Picus viridis</i>

Slavětínský p., ř. km 5,120 – 6,190, Slavětín u Slavonic, revitalizace toku

Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny (§67 zákona č. 114/92 Sb.)

Avifauna (společenstvo ptáků) zájmového území je také velmi chudá, tvořená běžnými druhy kulturní krajiny středních poloh, většinou pouze na přeletu územím. Na okolních polích hnízdí skřivan polní. V okolí odtrubněné části toku (břehové porosty, louka) se pohybuje několik málo druhů, bez zjevného hnízdění v území. Na prostor louky není hnízdně striktně vázán žádný ze zjištěných druhů. Na lokalitě nebyl zaznamenán výskyt žádných vzácných ani zákonem chráněných druhů ptáků, jež by měly vytvořenu silnou stanovištní vazbu k prostoru nivy. Savci nebyli v území cíleně zkoumáni, jelikož se nepředpokládá výskyt vzácnějších taxonů z této skupiny. Z větších druhů zde byl pozorován srnec obecný a zajíc polní. Lze očekávat také výskyt běžných zástupců hmyzožravců a hlodavců, zejména v okolí odtrubněné části toku.

3.2. Identifikace chráněných zájmů, které budou pravděpodobně zásahem ovlivněny

Jak je detailně rozepsáno v následujících kapitolách, vliv zásahu (veskrze pouze pozitivní) lze očekávat zejména v případě chráněných zájmů podle části druhé zákona (obecná ochrana přírody a krajiny), zatímco podle části páté (zvláště chráněné druhy) budou vlivy velmi malé a podle části třetí (zvláště chráněná území) lze vlivy zásahu prakticky zanedbat.

3.3. Údaje o termínech a rozsahu přírodovědného průzkumu a terénního šetření zohledňující sezónní hlediska

Terénní průzkumy byly provedeny ve dvou termínech, konkrétně ve dnech 20. 5. a 25. 6. 2024. Byl tak podchycen jarní i letní aspekt na lokalitě. V rámci terénního průzkumu byla pozornost věnována zejména fauně vázané na ekosystém Slavětínského potoka v jeho odtrubněné části a na blízké okolí toku (břehové porosty, louky). Zjištěné biologické skutečnosti byly doplněny o data z dalších dostupných zdrojů, zejména z Nálezové databáze ochrany přírody (NDOP).

Zájmové území na leteckém snímku s vymezením rozsahu prováděných biologických průzkumů

3.4. Údaje o provedených konzultacích s odbornými osobami

S ohledem na minimální biologickou hodnotu zájmového území se na průzkumech nepodíleli žádní další odborníci. Problematika dopadů revitalizačních opatření na toku byla konzultována s RNDr. J. Křesinou (Beleco, z.s.). Dále byl záměr konzultován se zástupcem správce vodního toku (Ing. D. Komendová, Povodí Moravy, s.p.) a s projektantkou záměru (Ing. M. Plevková, Jesep s.r.o.).

4. Hodnocení vlivu zásahu

4.1. Zhodnocení dostatečnosti podkladů pro posouzení, výčet použitých podkladů

Základním materiálem technického typu byl zpracovaný koncept návrhu (Plevková 2024), a to jeho textová i grafická část. I když se jednalo pouze o koncept záměru, materiál obsahoval všechny podstatné technické informace nutné k hodnocení vlivu zásahu podle §67 (plošný rozsah záměru, parametrické informace atd.). Technické detaily záměru byly navíc konzultovány s projektantkou záměru (Plevková, Jesep, s.r.o.) a za záměr zodpovědným zástupcem investora (Komendová, Povodí Moravy, s.p.). Dále byl k dispozici platný územní plán obce Písečné, jehož součástí je také část Slavětín (2024 – Změna č. 1) a vyjádření dotčených orgánů státní správy. Mezi podklady biologické povahy patřil zejména vlastní terénní průzkum celé zájmové lokality, který probíhal v průběhu jara a léta 2024. Biologická data byla doplněna o údaje z Nálezové databáze ochrany přírody (NDOP) a mapové aplikace MapoMat. Soubor dostupných podkladů byl dostatečný pro posouzení záměru z pohledu §67.

4.2. Identifikace, popis a vyhodnocení předpokládaných vlivů zásahu na chráněné zájmy

Revitalizace koryta toku

Záměr počítá s úplným opuštěním stávajícího zatrubněného koryta v délce 1181 m a vybudováním koryta zcela nového na povrchu terénu podle obecně uznávaných revitalizačních zásad. Nově vytvořené koryto bude členité, s nepravidelným vinutím v meandračním pásu na dně mělké údolnice. Koryto bude také nízkokapacitní (na většině úseků s kapacitou cca Q_{30d} a menší), což umožní lepší hydrologický kontakt toku s nivou. V blízkosti koryta se zvýší podíl podmáčených ploch (mokřadů). Přítomná meliorace v území bude zrušena. Revitalizováno bude také prameniště nad pramennou stružkou. Celkový biologický přínos revitalizace koryta i pásu nivy (byť poměrně úzké) bude vysoký, a to nejen pro vodní tok, ale i pro navazující příbřežní partie. Na lokální úrovni budou mít provedené zásahy také protipovodňovou funkci (obnova retenční schopnosti nivy).

Tvorba tůň a mokřadů

V místech napojení drénů (nejčastěji v místech stávajících skruží) budou vytvořeny tůň, do kterých ve dně bude sveden svodný drén, jejich hloubka bude min. 1,2 m, max. 1,5 m. Tůň jsou navrženy s min. sklonem 1:3, převážně ale ve sklonu 1:4 až 1:12. Plošně se bude jednat o tůň o rozloze cca 100–200 m². Hladina v tůních bude kolísavá, některé mohou i vysychat. Z biologického hlediska to však není problém, i periodické tůň mohou disponovat vysokou diverzitou organismů, často ekologicky vyhraněných. Navržené tůň a vzniklé mokřady budou představovat významné biotopické obohacení lokality. Tůň budou sloužit jako biotop pro vodní a mokřadní organismy menších stojatých vod. Mezi cílové skupiny organismů, pro které jsou tůň budovány, patří submerzní a natantní vegetace, vodní bezobratlí a obojživelníci. Trvalý výskyt ryb v tůních se nepředpokládá, což je zcela žádoucí. Vytvořené mokřady a tůň významně obohatí lokalitu o typy biotopů, které zde momentálně nejsou vůbec zastoupeny.

Vegetační úpravy

V současné době je zájmové území zcela bez dřevinné i cennější bylinné vegetace. Ekologická stabilita lokality je tak silně narušena. Kácení dřevin zde tedy vůbec nepřipadá v úvahu. Naopak výsadba dřevin bude důležitou součástí revitalizačního záměru. Výsadba keřů a stromů je koncipována jako skupinová a solitérní, území se tak zachová svůj otevřený ráz. Vysazovány budou stanovištně odpovídající druhy dřevin (např. jilmy, stromové vrby), v dolní části také ovocné stromy z lokálních zdrojů, což s ohledem na blízkost intravilánu obce není vůbec na závadu. Pás vytvořené nivní sníženiny bude zatravněn, důvodem jsou předpokládané častěji se opakované extrémní srážkové události, které by mohly před kolmatací a zapojením navržené vegetace a travního porostu vytvořit erozní rýhy. Zatravnění nivy je zcela žádoucí, zvláště bude-li provedeno bohatší květnatou směsí z regionálních zdrojů (viz návrh dále).

Ruchová zátěž území

V průběhu provádění revitalizačních zásahů bude území ve zvýšené míře zatíženo ruchem, jehož zdrojem bude pracující stavební technika. Ruchová zátěž však bude dočasná a skončí spolu s ukončením stavby. Lokalita dnes není osídlena živočichy s vysokou citlivostí na antropogenní ruch. Tento dílčí vliv tak nebude v daném případě významný.

4.3. Vyhodnocení očekávaných vlivů zásahu na chráněné zájmy

Vliv záměru na chráněné zájmy podle části druhé zákona (obecná ochrana přírody a krajiny)

ÚSES, VKP

V platném územním plánu obce Písečné (Změna č. 1 z 6/2024) se záměr nachází na plochách AU (zemědělské plochy – všeobecné). V horní části zájmového území je v ÚP navržen lokální biokoridor s označením LBK.6, který dosud nebyl realizován. V případě realizace revitalizačního záměru dojde ke křížení prostoru revitalizace s navrženým biokoridorem, což nijak negativně prvek ÚSES neovlivní, naopak nově založený nivní pás s přírodním tokem bude také fakticky fungovat jako přírodní biokoridor.

Výřez z výkresu ÚP Písečné zájmového území plánované revitalizace a s vyznačením navrženého (a dosud nerealizovaného) biokoridoru LBK.6

Významný krajinný prvek (VKP) je dle § 3 zákona č. 114/92 Sb. ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, jež utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako VKP. V zájmovém území je za významný krajinný prvek ze zákona možno považovat koryto Slavětínského potoka a jeho údolní nivu v úseku pod zatrubněním. Zatrubněná část toku se zoranou nivou definici VKP nenaplnuje. Realizací revitalizačního záměru dojde k obnově koryta toku a jeho nivy, a tím i daného VKP. Záměr bude mít pozitivní dopad na jeho ekologicko-stabilizační funkci.

Obecná ochrana rostlin a živočichů

Realizací záměru na revitalizaci koryta Slavětínského potoka a jeho nivy nebudou ohroženi žádní obecně chránění živočichové ani rostliny na populační úrovni. Území se dnes vyznačuje úplným odpřírodněním s minimálním výskytem byť jen běžných druhů fauny a flóry. Naopak lze realizací záměru očekávat zvýšení druhové pestrosti v zájmovém území a vznikem lokálních populací obecně chráněných živých organismů.

Volně žijící ptáci

Záměr neobsahuje žádné kácení dřevin, ptáci proto nebudou patřit mezi významně dotčenou skupinu živočichů. Vytvořením nových přírodně blízkých stanovišť naopak vznikne životní prostor pro faunu ptáků, zvýší se jejich množství i druhová pestrost v území.

Dřeviny

Záměr neobsahuje žádné kácení dřevin a naopak počítá se zvýšením jejich počtu skupinovou a solitérní výsadbou. Otevřený charakter území zůstane zachován, přiměřené množství nových dřevin však území stanovištně i esteticky zpestří.

Jeskyně

Jeskyně se v území ovlivněném záměrem nenacházejí.

Krajinný ráz

Zájmové území u Slavětína se nenachází v hranicích žádného přírodního parku. Lokalita je součástí otevřené, zemědělsky intenzivně využívané krajiny bez přítomnosti stavebních objektů. Nejbližší okraj intravilánu obce se nachází cca 300 m východním směrem. Koryto Slavětínského potoka je dnes v pramenné části zatrubněno a celá okolní niva zorána. Původní luční a mokřadní charakter území (jak je zřejmé z historických map) se zcela vytratil. Krajinné zrno území je velmi hrubé, jedná se prakticky o biologickou poušť. Přírodní ráz lokality je silně potlačen, hydrologický režim krajiny narušen. Plánovaný záměr revitalizace koryta toku a jeho navazující nivy bude představovat poměrně významný zásah do krajinného rázu místa, avšak s jednoznačně pozitivním dopadem. Korytu toku se vrátí jeho původní členitý přírodní ráz v meandrujícím pásu. Území bude biotopicky obohaceno o tůň, mokřady a skupinovou zeleň. Mozaika biotopů bude výrazně vyšší než je tomu dnes a ve vyšší biologické kvalitě. V území nevzniknou žádné nové technické prvky, jež by narušovaly krajinný ráz místa.

Tabulka identifikace a klasifikace znaků krajinného rázu a určení míry vlivu hodnoceného záměru na tyto znaky (viz § 12 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění)

Znaky dle §12	Identifikované znaky a hodnoty	Klasifikace identifikovaných znaků			Posouzení míry vlivu na znaky
		Dle projevů	Dle významu	Dle cennosti	
Znaky přírodní charakteristiky vč. přírodních hodnot, VKP a ZCHÚ	lokalita je situována do volné přírodní krajiny, koryto toku je však zatrubněno, okolní niva zorána.	0	S	B	pozitivní
	zastoupení přírodě blízkých biotopů	-	D	B	pozitivní
	přítomnost ZCHÚ, ZCHD	0	D	B	žádný
	přítomnost VKP, ÚSES	0	D	D	pozitivní
	geologický fenomén	0	D	B	žádný
Znaky kulturní a historické charakt.	bez významných znaků	0	D	B	žádný
Znaky estetických hodnot vč. měřítka a vztahů v krajině	zachovalé přírodní území, estetická hodnota význačná	-	D	B	pozitivní
Vysvětlivky		+ pozitivní 0 neutrální - negativní	Z zásadní S spoluurčující D doplňující	J jedinečný V význačný B běžný	Zásah: pozitivní žádný slabý středně silný silný stírající

Vliv záměru na chráněné zájmy podle části třetí zákona (zvláště chráněná území)

Zvláštní územní ochranou se rozumí (ve srovnání s tzv. obecnou ochranou území) přísnější režim ochrany, vztahený na konkrétní území s přesným plošným vymezením. Zvláště chráněná území (ZCHÚ) jsou v ČR vyhlášována v kategoriích, určených v § 14 zákona č. 114/92 Sb. Zájmová lokalita u Slavětína není v přímé územní kolizi s žádným zvláště chráněným územím. Žádné ZCHÚ se nenachází ani v okolí záměru.

Vliv záměru na chráněné zájmy podle části páté zákona (zvláště chráněné druhy)

Provedenými terénními průzkumy nebyl v zájmovém území potvrzen výskyt žádných zvláště chráněných druhů živočichů ani rostlin. Území plánovaných revitalizačních zásahů je dnes zcela od přírodně, nevyskytují se zde ve stabilních populacích ani běžné druhy fauny a flóry, natož druhy zákonem chráněné. Z tohoto důvodu ani není nutné žádat o udělení výjimky podle §50 ZOPK. Naopak provedením revitalizačních zásahů a obnovou přírodě blízkých stanovišť lze očekávat zvýšení druhové pestrosti v území s možným výskytem vzácnějších druhů, například obojživelníků ve vytvořených tůňkách.

Vyhodnocení vlivů kumulativních, synergických a vlivů spolupůsobících faktorů

Analýzou dostupných zdrojů nebylo zjištěno, že by v zájmovém území obce Slavětín či v blízkém okolí byly plánovány další záměry, které by mohly mít s hodnoceným záměrem kumulativní či synergický efekt.

4.4. Pořadí variant zásahu z hlediska míry ovlivnění chráněných zájmů

Při návrhu revitalizace bylo vycházeno ze základního předpokladu, a to vyzvednutí hladiny Slavětínského potoka. Prověřeno bylo několik variant, kdy snahou byla optimalizace ekologického přínosu a ekonomického faktoru.

Varianta 0: Ponechání území ve stávajícím stavu

Nulová varianta by představovala nerealizaci revitalizačního záměru, a tedy ponechání zatrubněného koryta a orné půdy v nivě toku. Nerealizací záměru by tak nedošlo k žádoucí obnově přírodního členitého koryta a obnově hydrického režimu nivy. Tato varianta je z biologického hlediska jednoznačně nejhorší.

Varianta 1: Odtrubnění Slavětínského potoka v stávající niveletě

Jelikož účelem je vyzvednutí hladiny toku byla tato varianta zavrhnuta. V území by vzniklo výrazné zahloubení a obrovské přebytky zemin cca 100 000 m³. Tato varianta by byla možná v případě menšího zahloubení a jiného ložení svodných drénů.

Varianta 2: Odtrubnění Slavětínského potoka v niveletě svodných drénů

Další variantou bylo vytvoření nivy v hloubce 1,2 m a v šířce svodných drénů (šířka cca 18 m + vysvahování). Vznikl by nivní prostor, ve kterém by drény byly svedeny do nově vytvořené nivy. Bylo uvažováno také s vytvořením průběžných hrázek. Vytvořené zemní hrázky (které by byly ve výšce cca 1,2 – 1,5 m) by vytvářely kaskády. V této variantě bylo uvažováno také s lokálním otevřením drénů s využitím sklonů svahů. Z hlediska morfologie terénu a tím, že svodné drény jsou v celé délce zahloubeny cca 1,2 m, nebylo možné napojení, které by nevyžadovalo plošně rozsáhlé zásahy do svahu. Jelikož hospodařící zemědělec pro návrh opatření poskytl pás cca 24 m, nebylo by to v této variantě možné a z hlediska přínosů by se nejednalo o optimální variantu. I v této variantě by Slavětínský potok byl v údolnici zahlouben, a skrze výkopové práce se dostáváme do řádů desítek tisíc m³ přebytku.

Varianta 3: Vytvoření mělké nivy (finální preferovaná) varianta

Zvolenou variantou bylo odstranění zatrubnění Slavětínského potoka v celé délce, vytvoření mělké nivy a částečně vytvoření drobného vysychavého koryta. V místech napojení svodných drénů pak vybudování tůní, ze kterých přepad bude odveden do vytvořené nivy. Tato varianta je i z biologického hlediska jednoznačně nejlepší, a je tedy i projekčně nadále rozpracovávána.

5. Návrh opatření k vyloučení nebo zmírnění negativních vlivů zásahu

5.1. Realizační fáze záměru

- 1) K zatravnění obnovené nivy je doporučeno použít alespoň na části území druhově bohatou luční směs s vysokým podílem květnatých druhů rostlin, ideálně pocházejících z regionálních zdrojů.
- 2) V zájmovém území není nutné provádět žádné záchranné odchyty a transfery živočichů ani rostlin, jelikož se zde nevyskytují organismy vyžadující tyto zásahy.

5.2. Postrealizační fáze záměru

- 1) Důležitou součástí revitalizačního záměru je následná péče o území. Pravidelné sečení břehů toku a vytvořené nivy bude nutnou podmínkou zachování vhodné a druhově pestré vegetace. V opačném případě by došlo k nežádoucímu zarostení prostoru nivy ruderní vegetací a náletovými dřevinami. I nejvlhčí partie v území je proto doporučeno sít alespoň 1x za rok, alternativou může být citlivá extenzivní pastva. Ostatní luční partie je doporučeno sít běžným způsobem 2x ročně.

6. Porovnání míry negativního vlivu zásahu bez realizace zmírňujících opatření

5.1. Realizační fáze záměru

- 1) K zatravnění obnovené nivy je doporučeno použít alespoň na části území druhově bohatou luční směs s vysokým podílem květnatých druhů rostlin, ideálně pocházejících z regionálních zdrojů.
 - *Při použití běžné travní směsi by obnova druhově bohatého společenstva trvala nepřiměřeně dlouhou dobu, jelikož se v okolí nenachází dostatek vhodných zdrojů (zásoby semen).*
- 2) V zájmovém území není nutné provádět žádné záchranné odchyty a transfery živočichů ani rostlin, jelikož se zde nevyskytují organismy vyžadující tyto zásahy.
 - *Provedení transferů by nepřineslo žádný biologický pozitivní efekt.*

5.2. Postrealizační fáze záměru

- 1) Důležitou součástí revitalizačního záměru je následná péče o území. Pravidelné sečení břehů toku a vytvořené nivy bude nutnou podmínkou zachování vhodné a druhově pestré vegetace. V opačném případě by došlo k nežádoucímu zarostení prostoru nivy ruderní vegetací a náletovými dřevinami. I nejvlhčí partie v území je proto doporučeno sít alespoň 1x za rok, alternativou může být citlivá extenzivní pastva. Ostatní luční partie je doporučeno sít běžným způsobem 2x ročně.
 - *Bez sečení podmačených partií okolí toku a potoční nivy by docházelo k zarůstání těchto ploch nežádoucí ruderní vegetací a náletem dřevin. Snížila by se také atraktivita vytvořených tůň pro obojživelníky.*

7. Závěr hodnocení z hlediska závažnosti vlivu zásahu

Předmětem hodnocení podle §67 ZOPK byl záměr na revitalizaci pramenné části Slavětínského potoka a jeho nivy nad obcí Slavětín (okres Jindřichův Hradec, Jihočeský kraj). Záměr má podobu komplexní revitalizace, jež zatrubněnému korytu vrátí jeho přírodní členitý ráz a části nivy její původní hydrický režim s vyšší úrovní spodní vody a luční vegetací. V současnosti se jedná o zcela odpřírodněné, ekologicky nestabilní území minimální biologické hodnoty, bez výskytu stabilních populací byť jen běžných druhů fauny i flóry. Dopad záměru bude z biologického hlediska jednoznačně pozitivní, bez rizika poškození cenných biotopů. Důležitou součástí provedené revitalizace bude následná péče o území, zejména pravidelné sečení otevřených ploch luk a mokřadů. Realizací záměru dojde ke zvýšení stanovištní i druhové pestrosti v území. V případě dodržení navržených opatření k eliminaci negativních vlivů stavby lze záměr v navržené podobě z biologického pohledu zcela akceptovat a vhodnými nástroji ochrany přírody jej také finančně podpořit.

8. Použité podklady a literatura

- Baruš V., Oliva O. (Eds.), 1995: Mihulovci a ryby (1+2). Academia, Praha.
- Culek M. (1996): Biogeografické členění ČR. Enigma, Praha, 347 pp.
- Demek J. (ed.) (1987): Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon ČSR. Academia, Praha, 584 pp.
- Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. - Příroda, Praha, 36: 1–612.
- Hume R. (2004): Ptáci Evropy. Knižní klub. 448 pp.
- Chytrý M., Kučera T., Kočí M [eds.] (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK, Praha.
- Just T. (ed.) (2005): Vodohospodářské revitalizace a jejich uplatnění v ochraně před povodněmi. ZO ČSOP Hořovicko 359 pp.
- Just T. et al. (2003): Revitalizace vodního prostředí. AOPK ČR, Praha, 144 pp.
- Kubát K., Hrouda L., Chrtek J. jun., Kaplan Z., Kirschner J. & Štěpánek J. [eds.] (2002): Klíč ke květeně České republiky. 928 p., Academia, Praha.
- Lellák J., Kubíček F. (1992): Hydrobiologie. Karolinum, 257 pp.
- Mikátová B., Vlašín M., Zavadil V., eds. (2001): Atlas rozšíření plazů v ČR. AOPK ČR, 257 pp.
- Moravec J., ed. (1994): Atlas rozšíření obojživelníků v ČR. Národní muzeum, Praha, 132 pp.
- Neuhäuslová Z., ed. (2001): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha, 341 pp.
- Plevková M. (2024): „Slavětínský p., ř. km 5,120 – 6,190, Slavětín u Slavonic, revitalizace toku“. Koncept opatření. Textová a výkresová část. Jesep, s.r.o.
- Šťastný K., Bejček V., Hudec K. (2006): Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001–2003. Aventinum, Praha. 463 p.

mapomat.cz

Nálezová databáze AOPK ČR (NDOP)

Vyhláška č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Vyhláška č. 142/2018 Sb. o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny.

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Příloha 1: Fotografická dokumentace

Celkový pohled na zájmovou lokalitu horního, zatrubněného úseku Slavětínského potoka

Kulturní louka na levém břehu v dolní části zájmového území

Nezatrubněná, avšak morfologicky upravená část Slavětínského potoka

Profil, na kterém přechází Slavětínský potok ze zaklenuté části do otevřeného koryta

Celkový pohled na lokalitu ze strany. Mělká zoraná údolnice je bývalou nivou potoka.

Pohled na lokalitu zespoda v letním aspektu.

Příloha 2: Seznam všech druhů rostlin zjištěných v zájmovém území záměru revitalizace horního úseku Slavětinského potoka nad Slavětínem

České jméno	Latinské jméno		
bez černý	<i>Sambucus nigra</i>	pampelišky smetánky	<i>Taraxacum sect. Taraxacum</i>
blatouch bahenní	<i>Caltha palustris</i>	pcháč zelinný	<i>Cirsium oleraceum</i>
bojínek luční	<i>Phleum pratense</i>	pomněnka hajní	<i>Myosotis nemorosa</i>
bršlice kozí noha	<i>Aegopodium podagraria</i>	pryskyřník prudký	<i>Ranunculus acris</i>
bříza bělokorá	<i>Betula pendula</i>	psárka luční	<i>Alopecurus pratensis</i>
děhel lesní	<i>Angelica sylvestris</i>	psineček psí	<i>Agrostis canina</i>
hluchavka nachová	<i>Lamium purpureum</i>	ptačinec trávovitý	<i>Stellaria graminea</i>
hrachor luční	<i>Lathyrus pratensis</i>	rozrazil rezekvítek	<i>Veronica chamaedrys</i>
chrastice rákosovitá	<i>Phalaris arundinacea</i>	rožec obecný	<i>Cerastium holosteoides</i>
jasan ztepilý	<i>Fraxinus excelsior</i>	růže šípková	<i>Rosa canina</i>
jetel luční	<i>Trifolium pratense</i>	řebříček luční	<i>Achillea pratensis</i>
jitrocel kopinatý	<i>Plantago lanceolata</i>	sasanka hajní	<i>Anemone nemorosa</i>
kakost luční	<i>Geranium pratense</i>	sítina rozkladitá	<i>Juncus effusus</i>
kohoutek luční	<i>Lychnis flos-cuculi</i>	skřípina lesní	<i>Scirpus sylvaticus</i>
kontryhel	<i>Alchemilla sp.</i>	srha laločnatá	<i>Dactylis glomerata</i>
kopřiva dvoudomá	<i>Urtica dioica</i>	svazenka vratičolistá	<i>Phacelia tanacetifolia</i>
kostival lékařský	<i>Symphytum officinale</i>	svízel bílý	<i>Galium album</i>
krvavec toten	<i>Sanguisorba officinalis</i>	svízel přítula	<i>Galium aparine</i>
kostřava luční	<i>Festuca pratensis</i>	škarda dvouletá	<i>Crepis biennis</i>
kuklík potoční	<i>Geum rivale</i>	šťovík tupolistý	<i>Rumex obtusifolius</i>
metlice trsnatá	<i>Deschampsia cespitosa</i>	trnka obecná	<i>Prunus spinosa</i>
medyněk vlnatý	<i>Holcus lanatus</i>	třtina šedavá	<i>Calamagrostis canescens</i>
mochna husí	<i>Potentilla anserina</i>	tužebník jilmový	<i>Filipendula ulmaria</i>
olše lepkavá	<i>Alnus glutinosa</i>	vrba křehká	<i>Salix euxina</i>
orsej jarní	<i>Ficaria verna</i>	vrba jíva	<i>Salix caprea</i>
ostružiník maliník	<i>Rubus idaeus</i>	vrbina obecná	<i>Lysimachia vulgaris</i>
ostřice třeslicovitá	<i>Carex brizoides</i>	vrbina penízková	<i>Lysimachia nummularia</i>
ovsík vyvýšený	<i>Arrhenatherum elatius</i>	zvonek rozkladitý	<i>Campanula patula</i>